

— Norge profiterer på bombingene av Gaza

— Hvordan kan utenriksminister Barth Eide tenke at Norge kan framstå som en nøytral mekler, som en fredsnaasjon, når vi i praksis støtter og profiterer på bombingene av Gaza?

Det er Kjell Stehansen som spør. Han er leder for BDS-utvalget i Palesinakomiteen. BDS er den internasjonale betegnelsen for boikott, deinvestering og sanksjoner. 18. desember aksjonerte Stephansen og flere fra Palestinakomiteen ved Nammos kontorer på Raufoss.

Det norske eksportregelverket for våpen er helt klart og der heter det at *«hovedsynspunktet bør være at Norge ikke vil tillate*

salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig».

Norge skal også vurdere forholdene for demokrati og respekt for grunnleggende menneskerettigheter i mottakerlandet.

Omgår norske eksportregler

Hvordan kan det da ha seg at våpen fra den norske våpenprodusenten Nammo brukes i Israels krig på Gaza?

— På grunn av eksportreglene går nå våpen og våpendeler via tredjeland, først og fremst USA, før de havner i for eksempel Saudi-Arabia eller Israel. Når våpnene først er kommet til USA, er det amerikanske eksportregler som gjelder. De norske våpengigantene Kongsberg og Nammo har tatt dette enda et steg lenger; de har eksportert kapital, teknologi og arbeidsplasser, og produserer våpen i egne fabrikker i utlandet, sier Stephansen.

Han mener at norske eksportregler må gjøres gjeldende for norskeide fabrikker i utlandet.

Stephansen viser til Nammos fabrikk i Mesa, Arizona. Her produseres skulderfyrte raketter (M141) som Israel nå bruker i Gaza. Disse rakettene skytes av fotsoldater og kan trenge gjennom 20 cm betong, de er altså som skapt for bykrig. I Nammos reklame for våpenet står det at de er «combat proven», altså testet i krig. Dette oppfatter Nammo som et amerikansk våpen, og det kan de eksportere til Israel etter amerikansk regelverk. Fra 2014 til 2018 leverte Nammo slike raketter til Israel for 63 mill USD.

Våpenindustrien svinebundet til USA

Men det er ikke bare raketter fra Nammo som brukes i Israel. Selskapet er verdensledende på produksjon av ammunisjon og produserer blant annet prosjektiler som kan trenge gjennom 22 mm stål. Prosjektilene produseres på Raufoss, så sendes de til utlandet der de monteres i patroner. Dette blir til ferdig ammunisjon som eksporteres til Israel. Nammo leverer også rakettmotoren til våpen som brukes av Israel.

Norges største våpenprodusent, Kongsberg Defence & Aerospace, er tett knyttet til de amerikanske våpengigantene Raytheon og Lockheed Martin. De omtaler seg som «The Raytheon/Kongsberg family», en familie som er storleverandør til Israels bombing av Gaza. Alle F 35 jagerbombere som Israel benytter i Gaza, har vitale deler fra Kongsberg.

— De statlig eide, internasjonale våpengigantene Kongsberg og Nammo, henter nå krigsprofitt fra å selge våpen som brukes i Israels krigføring. De bidrar dermed til å bryte internasjonal humanitærrett. Og regjeringen er musestille. Er det hensynet til profitten som styrer, spør Stephansen.

— Eller er det hensynet til at de norske våpengigantene er svinebundet til USA og USAs krigsindustri, og at Norges lojalitet til USA trumfer brudd på folkeretten?

— Beskytter krigsprofitten

Han viser til at for mer enn en måned siden, 16. november, kom 32 FN-eksperter med en bønn om å forhindre folkemord mot det palestinske folket. De foreslo en rekke tiltak for å oppnå dette, blant annet å «innføre våpenembargo mot de krigførende partene».

— Men slike råd kan ikke Norge rette seg etter når det går ut over egen krigsprofitt.

Palestinakomiteen krever at:

- Norsk våpenindustri stanser all produksjon og salg av våpen som styrker Israels krig mot palestinerne
- Norske eksportregler gjøres gjeldende for norskeide våpenfabrikker i utlandet.
- Norske myndigheter innfører krav om sluttbrukererklæring for å hindre at norske våpen eller våpendeler havner i Israel

Fra en demonstrasjon i Oslo i november Foto: Katharina Widvey